

Brussel, 26 juni 2018
(OR. en)

10494/18

POLGEN 104
POLMAR 7
POLMIL 97
CFSP/PESC 615
COAFR 170
COASI 161
COMAR 18
ENV 468
JAI 697
MAR 85
PECHE 246
RECH 303
TRANS 285

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over de herziening van het actieplan voor de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (EUSMV) (26 juni 2018)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de herziening van het actieplan voor de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (EUSMV), zoals zij op 26 juni 2018 zijn aangenomen door de Raad Algemene Zaken.

Conclusies van de Raad over de herziening van het actieplan voor de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (EUSMV)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE:

1. IS INGENOMEN MET de voortgang bij de uitvoering van de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (EUSMV) overeenkomstig de prioriteiten van de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie, en met de lopende werkzaamheden ter versterking van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), waardoor, ook in het maritieme domein, de capaciteit van de EU om als verstrekker van maritieme beveiliging op te treden en haar strategische autonomie wordt vergroot, en ter versterking van haar vermogen om met partners samen te werken; BEKLEMTOONT dat om de wereldwijde maritieme beveiliging te verbeteren, de maatregelen in het actieplan voor de EUSMV ook moeten bijdragen tot de uitvoering van de integrale EU-strategie en de vernieuwde EU-interneveiligheidsstrategie 2015-2020, conform alle conclusies van de Europese Raad en de Raad op dat gebied;
2. ONDERSTREEPT de rol van de EU bij het bevorderen van maritiem multilateralisme en de rechtsstaat op zee, en van de universele toepassing van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos); HERRINNERT ERAAN dat de EU inzet op een op regels en samenwerking gebaseerde sectoroverschrijdende aanpak om op lokale, regionale en mondiale schaal de oceaangovernance te verbeteren. WIJST ER in dit verband ook OP dat in het belang van de toekomst van onze oceanen, de uitvoering van de internationale agenda van oceaangovernance moet worden bevorderd, onder meer door de maritieme beveiliging in Europa en wereldwijd te bewerkstelligen;
3. STELT daartoe het herziene actieplan voor de EUSMV VAST, zodat de beleidsrespons toegesneden blijft op de huidige en toekomstige uitdagingen, in overeenstemming met de politieke prioriteiten in een snel veranderende veiligheidsomgeving en binnen de bestaande juridische kaders, en met inachtneming van de lopende werkzaamheden op het gebied van veiligheid en defensie en van de onlangs vastgestelde wetgeving, beleidsmaatregelen en andere initiatieven van de EU;

4. HERINNERT aan het belang van samenwerking op zee, en moedigt aan constant te ijveren voor een op regels gebaseerde maritieme orde, informatie-uitwisseling en wederzijdse logistieke ondersteuning, naargelang het geval, in samenwerking met de betrokken partnerlanden en andere internationale en regionale organisaties, in het bijzonder het stelsel van de Verenigde Naties (VN), waaronder de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de Afrikaanse Unie (AU) en de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten (ASEAN);
5. MEMOREERT dat informatie op het gebied van maritieme beveiliging en bewaking, op nationaal en EU-niveau en sector- en grensoverschrijdend moet worden uitgewisseld, en WIJST er in dit verband OP dat de gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur (CISE) snel moet worden uitgebouwd en de duurzaamheid ervan moet worden gewaarborgd, voortbouwend op de samenwerking met bestaande verplichte systemen in het kader van EUwetgeving, en rekening houdend met bestaande vrijwillige initiatieven en netwerken en met de resultaten van het EUCISE2020-project;
6. MOEDIGT AAN dat bij de hernieuwde inzet voor maritieme beveiliging een regionale aanpak wordt gevolgd, en ONDERSTREEPT dat op EU-niveau andere sectorale en regionale strategieën en beleidsmaatregelen ten aanzien van zeebekkens en onderzeese bekkens van de EU (de Middellandse Zee, de Noordzee, de Adriatische Zee, de Zwarte Zee, de Oostzee en de Atlantische Oceaan) gepromoot moeten worden in volledige coördinatie met de EUSMV; dat geldt ook voor de gedeelde maritieme ruimten en nauwe doorgangen in het mondiale maritieme domein (de Indische Oceaan, de Atlantische Oceaan, de Arctische Oceaan en de Stille Oceaan), en in het bijzonder voor maritieme gebieden van groot strategisch belang (namelijk de Hoorn van Afrika/de Rode Zee, de Zuid-Chinese Zee, de Golf van Guinee en de Caribische Zee);
7. HERINNERT ERAAN dat de nexus interne-externe veiligheid moet gewaarborgd en verstrekt worden door dreigingen en uitdagingen in het maritieme domein op passende wijze aan te pakken, zodat voldoende wordt bijgedragen aan het welzijn en de bescherming van de burgers van de Europese Unie, en groei en ontwikkeling van de Unie wordt aangemoedigd; herinnert ook aan het belang van de nexus veiligheid-ontwikkeling, teneinde ook duurzame ontwikkeling voor kuststaten te bevorderen;

8. WIJST OP de voordelen van sectoroverschrijdende samenwerking en van de synergieën tussen civiele en militaire actoren, en PLEIT voor een versterking van de onderlinge samenwerking tussen instanties, onder meer tussen het GVDB en de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht;
9. BEKLEMT OONT het belang van beleidssamenhang en het ten volle benutten van alle toepasselijke EU-instrumenten en -initiatieven die verband houden met het ontwikkelen van de vermogens die lidstaten nodig hebben in het maritieme domein, onder meer het toekomstige programma voor de ontwikkeling van civiele vermogens (CCDP), evenals het vermogensontwikkelingsplan (CDP), de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (CARD), de permanente gestructureerde samenwerking (PESCO) en desbetreffende projecten zoals inzake militaire mobiliteit; WIJST in dit verband OP het belang van het Europees Defensiefonds, het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) en het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF);
10. STEUNT de uitvoering van de gecoördineerde civiel-militaire onderzoeksagenda inzake maritieme beveiliging, alsook de ontwikkeling van interoperabele vermogens voor maritieme bewaking, in overeenstemming met het Europees defensieactieplan;
11. BENADRUKT dat voor betere coördinatie moet worden gezorgd bij de uitvoering van EU-strategieën en -beleid met horizontale doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van energie en milieu, en op het gebied van veiligheidsdreigingen en -uitdagingen, waaronder chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN-)dreigingen, cyberdreigingen en hybride dreigingen, terrorisme en georganiseerde misdaad, mensenhandel en migranten-smokkel; WIJST OP de veranderlijkheid van de dreigingen in het maritieme domein en PLEIT VOOR hernieuwde inzet voor de bescherming van kritieke maritieme infrastructuur, waaronder onderwaterinfrastructuur, en in het bijzondere maritieme infrastructuur voor vervoer, energie en communicatie, onder meer door het maritiem bewustzijn te bevorderen door middel van betere interoperabiliteit en gestroomlijnde informatie-uitwisseling (verplicht en vrijwillig);

12. BEKLEMT OONT dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de capaciteit voor maritieme beveiliging en de opbouw van veerkracht, vermogensontwikkeling, het aanmoedigen van onderwijs en het stimuleren van onderzoek en innovatie op het gebied van maritieme beveiliging, maar ook aan een solidere maritiemebeveiligingscultuur binnen de EU voor het delen van geleerde lessen;
 13. HERINNERT er in dit verband AAN dat de kustwachtaspecten van maritieme beveiliging in ogenschouw moeten worden genomen door de synergieën tussen civiele en militaire actoren die kustwachttaken vervullen te stimuleren, en SPOORT het Europees Grens- en kustwachtagentschap (EBCGA), het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA) en het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) aan om hun onderlinge samenwerking op dit gebied en waar passend ook die met andere EU-instanties, verder te verdiepen;
 14. ROEPT alle bij de uitvoering betrokken actoren en in het bijzonder de lidstaten, de Commissie en de hoge vertegenwoordiger, die ook optreedt als hoofd van het Europees Defensieagentschap, OP om nauw onderling, en waar passend met andere EU-organen en -instanties, met name het EBCGA, het EMSA en het EFCA, samen te werken, zodat het herziene EUSMV-actieplan op doeltreffende wijze wordt uitgevoerd. Over het actieplan moet op gezette tijden verslag worden uitgebracht en de uitvoering ervan moet regelmatig worden geëvalueerd. Zo nodig wordt het actieplan herzien.
-

HERZIEN ACTIEPLAN VOOR DE STRATEGIE VAN DE EUROPESE UNIE VOOR MARITIEME VEILIGHEID (EUSMV)

Inleiding

Met dit actieplan wordt het actieplan voor de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (EUSMV) d.d. 16 december 2014, geactualiseerd en herzien¹. Als levend document beoogt het resultaten te bereiken in het kader van de EUSMV², door de bestaande acties te actualiseren en te stroomlijnen, nieuwe acties te bevorderen die volledig in overeenstemming met de EUSMV zijn, met inachtneming van EU-initiatieven en -beleidsmaatregelen die op dit gebied zijn geïntroduceerd. Daarnaast vormt het een weerspiegeling van de conclusies in de twee uitvoeringsverslagen over het EUSMV-actieplan³. Tot slot wordt in het actieplan een lans gebroken voor een meer gerichte verslagleggingsprocedure, zodat het bewustzijn groeit en de follow-up van uitvoeringswerkzaamheden wordt versterkt, onder meer door in kaart te brengen wie voor de uitvoering verantwoordelijk is.

Richtsnoeren voor de uitvoering

1. Met het actieplan wordt de EUSMV geoperationaliseerd. Het actieplan is gebaseerd op de volgende vier beginselen van de EUSMV: a) een sectoroverschrijdende aanpak (waaronder civiel-civiele, civiel-militaire en militair-militaire samenwerking); b) functionele integriteit⁴; c) naleving van regels en beginselen; en d) maritiem multilateralisme, met inbegrip van de autonome besluitvorming van de EU. In het actieplan worden zowel interne als externe aspecten van de maritieme beveiliging van de Unie samengebracht. Om de wereldwijde maritieme beveiliging te verbeteren, moeten de maatregelen in het actieplan ook bijdragen tot de uitvoering van de integrale EU-strategie⁵, de vernieuwde EU-interneveiligheidsstrategie 2015-2020⁶, de conclusies van de Raad over wereldwijde maritieme beveiliging⁷ en de gezamenlijke mededeling over internationale oceaangovernance⁸.

¹ Doc. 15658/14.

² Doc. 11205/14.

³ 10625/16 en 10398/1/17.

⁴ De strategie doet geen afbreuk aan de respectieve bevoegdheden van de Unie en haar lidstaten ter zake. Zij doet evenmin afbreuk aan de bevoegdheden, de soevereine rechten of de rechtsmacht van lidstaten over maritieme zones in overeenstemming met het toepasselijke internationale recht, waaronder het Unclos. Met het actieplan krijgen de lidstaten geen nieuwe verplichtingen met betrekking tot samenwerking met andere organisaties of deelname aan internationale/regionale fora.

⁵ Doc. 10715/16.

⁶ Doc. 9798/15.

2. Het actieplan bouwt voort op de betrokken sectorale en regionale strategieën en beleidsmaatregelen voor maritieme beveiliging die van toepassing zijn op EU-zeebekkens en gedeelde maritieme ruimten in het mondiale maritieme domein, maar ook op overig EU-beleid op dit gebied, met als doel de rol te bevestigen van de EU als verstrekker van mondiale maritieme beveiliging. Het bevorderen van mondiale maritieme beveiliging is een belangrijk werkgebied bij de uitvoering van de integrale EU-strategie volgens de beginselen van de EUMSV.
3. Als beschreven in de EUSMV wordt met het actieplan beoogd op alomvattende, gecoördineerde wijze sectoroverschrijdende acties op te zetten, en zodoende maritieme beveiliging in het beleid, de strategieën en de instrumenten van de EU te integreren, in overeenstemming met de EU-interneveiligheidsstrategie en ander EU-beleid op dit gebied.
4. Daarnaast draagt het actieplan bij tot het bereiken van het EU-ambitieniveau op het gebied van veiligheid en defensie, houdt het rekening met de integrale EU-strategie en het Europees defensieactieplan (EDAP)⁹, en beoogt het, naargelang het geval, de uitvoering daarvan te bewerkstelligen.

Daartoe moet bij de uitvoering van het actieplan het volle potentieel worden verkend van de drie afzonderlijke maar wederzijds versterkende EU-initiatieven op defensiegebied, de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (CARD), de permanente gestructureerde samenwerking (PESCO)¹⁰, met als doel de militaire vermogens en de beschikbaarheid en inzetbaarheid van strijdkrachten in het maritieme domein te verbeteren, en het toekomstige Europees Defensiefonds, hetzij via het onderzoeksonderdeel (voorbereidende actie met betrekking tot defensie en onderzoek¹¹) of het vermogensonderdeel (industriële ontwikkelingsprogramma voor de Europese defensie).

Het actieplan en het pact inzake het civiele GVDB, wanneer daarover overeenstemming is bereikt, zullen elkaar wederzijds versterken, en het actieplan vervult een belangrijke rol om de overige doelstellingen van de integrale EU-strategie te bereiken, namelijk de geïntegreerde aanpak van conflicten en crises, en de weerbaarheid van staten en samenlevingen in onze nabijheid.

⁷ Doc. 10238/17.

⁸ Doc. 14332/16.

⁹ Doc. 15160/16.

¹⁰ Er wordt in dit verband reeds gewerkt aan de eerste PESCO-projecten inzake (half-) autonome systemen voor mijnenbestrijding (Maritime (semi-) Autonomous Systems for Mine Countermeasures (MAS MCM)), haven- en maritieme bewaking en bescherming (Harbour & Maritime Surveillance and Protection (HARMSPRO)), en militaire mobiliteit.

¹¹ Er loopt reeds een eerste project in verband met een demonstratiemodel van technologie voor een beter omgevingsbewustzijn in een maritieme omgeving (OCEAN2020).

5. Het actieplan is ontwikkeld en bedoeld om rekening te houden met het gemeenschappelijk pakket door de Raad goedgekeurde voorstellen voor de uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, en met de conclusies van de Raad in dit verband¹², evenals andere conclusies van de Raad op dit gebied, met name de conclusies van de Raad over de vorderingen bij de uitvoering van de integrale EU-strategie op het gebied van veiligheid en defensie¹³ en de conclusies van de Raad inzake veiligheid en defensie in het kader van de integrale EU-strategie¹⁴.
6. Meer bepaald beoogt het actieplan de vermogens van de lidstaten en de EU-instellingen en -instanties te versterken en op een hoger peil te brengen, zodat zij veiligheidsuitdagingen, onder meer cyberdreigingen, hybride dreigingen, chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN-)dreigingen en terroristische dreigingen, kunnen aanpakken en de bescherming en weerbaarheid van maritieme installaties en infrastructuur kunnen verbeteren. In dit verband dient rekening te worden gehouden met desbetreffende beleidsmaatregelen en initiatieven van de EU.
7. Ook met de tripartiete werkafspraken tussen het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) en het Europees Grens- en kustwachtagentschap (EBCGA) met betrekking tot Europese samenwerking in kustwachttaken, wordt rekening gehouden.
8. Het actieplan strookt met de interne organisatie en bevoegdheden van de EU en de lidstaten, alsmede met hun beleid en wetgeving, en bouwt voort op initiatieven van EU-lidstaten en ter zake bevoegde EU-instellingen, -organen en -instanties¹⁵. Het wordt uitgevoerd door elke lidstaat en de EU, met inachtneming van de lopende activiteiten op nationaal, regionaal, EU- en internationaal niveau, met de beschikbare middelen en zonder nieuwe structuren te creëren of de bestaande juridische procedures te wijzigen.

¹² 15283/16 en 14802/17.

¹³ Doc. 6875/17.

¹⁴ Doc. 14190/17.

¹⁵ In dit actieplan zijn de EU-instanties de instanties die voor de onderscheiden maatregelen van het actieplan als actoren worden omschreven. De Commissie of de lidstaten kunnen overige betrokken EU-instanties uitnodigen om aan de uitvoering van het actieplan mee te werken.

9. Het actieplan bestaat uit twee delen. Deel A heeft betrekking op horizontale kwesties; hierin komen de in de EU-strategie voor maritieme veiligheid gedefinieerde werkgebieden aan bod. Deel B gaat over de regionale maritieme aangelegenheden; hierin komen de specifieke behoeften van de belangrijke maritieme gebieden in Europa en in het mondiale maritieme domein aan bod. De lidstaten worden aangemoedigd de geleerde lessen en beste praktijken op hun respectieve expertisegebieden of in hun regio's te delen, en hun wordt verzocht om op vrijwillige basis naar voren te treden als "voortrekker" bij de uitvoering van concrete maatregelen van het actieplan, in overeenstemming met hun nationale prioriteiten of hun nationaal mandaat.
10. Dit is een voortschrijdend actieplan, dat afhankelijk is van uitvoering en evaluatie. De Groep vrienden van het voorzitterschap moet minstens halfjaarlijks bijeenkomen, en de voortgang beoordelen met de uitvoering van het actieplan, en bijdragen leveren voor politieke sturing.
11. Er wordt voorzien in periodieke rapportage door de hoge vertegenwoordiger en de Commissie op basis van bijdragen van de lidstaten en de betrokken instanties. Er wordt aan de lidstaten een permanent online-instrument ter beschikking gesteld om de regelmatige rapportage te faciliteren.
12. De voorbereidende instanties van de Raad op de betrokken gebieden worden uitgenodigd het werk van de Groep vrienden van het voorzitterschap te steunen en de groep informatie te verschaffen naargelang hun institutionele rollen en de gebieden waarop zij deskundig zijn. De groepen van de Raad wordt verzocht te beoordelen of en in welke mate de uitvoering van het actieplan binnen hun respectieve verantwoordelijkheden liggen, en dienovereenkomstige bijdragen te leveren aan de Groep vrienden van het voorzitterschap.
13. De Commissie en de hoge vertegenwoordiger, die ook optreedt als hoofd van het Europees Defensieagentschap, zorgen samen voor de follow-up van dit actieplan, via de bevoegde werkorganen en deskundigengroepen.

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
DEEL A. HORIZONTALE ACTIES		
BEWUSTMAKING OMTRENT EUSMV		
0.1	Bijdragen tot de uitvoering van het actieplan en het EU-beleid inzake maritieme beveiliging in het algemeen, via gerichte evenementen met betrekking tot maritieme beveiliging zoals seminars, workshops en conferenties, waaronder acties op nationaal en op EU-niveau in het kader van strategieën inzake de Europese zeebekkens, de Strategie van de EU betreffende de Golf van Guinee en het strategisch kader voor de Hoorn van Afrika, en gerichte acties door vrijwillige "voortrekkers".	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA
INTERNATIONALE SAMENWERKING		
A.1.1	Maritieme beveiliging integreren in de agenda's van bilaterale bijeenkomsten met derde landen en internationale organisaties, en overlappende werkgebieden voorkomen bij het bevorderen van doeltreffend maritiem multilateralisme door middel van strategische dialoog en samenwerking inzake maritieme beveiliging met de betrokken internationale en regionale organisaties (bv. het systeem van de Verenigde Naties (VN) – onder meer via het strategisch partnerschap EU-VN – de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Organisatie voor het verbod van chemische wapens (OPCW), de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (ASEAN), de Afrikaanse Unie (AU), de Samenwerkingsraad van de Golf (GCC), de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de Internationale Criminele Politieorganisatie (Interpol) en het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC)), evenals met derde landen en, zo nodig, met het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector.	LS, COM, EDEO
A.1.2	De koppeling bevorderen tussen maritieme beveiliging en ontwikkeling, onder meer in het kader van oceaan-governance en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, zoals in de context van de "Our Ocean"-conferentie en de VN-Oceaanconferentie, in overeenstemming met de toezeggingen tot dusver die daar zijn voorgesteld, bijvoorbeeld door rekening te houden met de mogelijke destabiliserende effecten van de klimaatverandering en milieuaantasting als risicofactoren.	LS, COM, EDEO

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.1.3	IJveren voor de ondertekening en de bekrachtiging van relevante internationale, regionale en bilaterale overeenkomsten, verdragen en niet-bindende instrumenten die verband houden met maritieme beveiliging, en ondersteuning en bijstand bieden bij de uitvoering van de internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (ISPS-code) en de toepasselijke IMO-voorschriften ter bevordering van controlefuncties voor havenveiligheid.	LS, COM, EDEO
A.1.4	Aanmoedigen van de universele deelname aan het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos), en de geschillenbeslechtsmechanismen ervan, waaronder het Internationaal Hof voor het Recht van de Zee (Itlos), ijveren voor de wereldwijde naleving van de Unclos-regels in het kader van politieke dialoog van de EU met derde landen en regionale organisaties en in bijeenkomsten en onderhandelingen met kandidaat-landen, en aanzetten tot het uitwisselen van beste praktijken, geleerde lessen en vertrouwenwekkende maatregelen op het gebied van het internationaal zeerecht.	LS, COM, EDEO
A.1.5	Zorgen voor samenhang met de nexus interne-externe veiligheid in het volledige EU-beleid voor het op doeltreffende wijze voorkomen en verstoren van transnationale georganiseerde criminele netwerken en andere illegale activiteiten die verband houden met infrastructuur, vervoer, werkgelegenheid en rijkdommen op maritiem gebied. Terrorismebestrijding ondersteunen. In dit verband de capaciteit van GVDB-missies en -operaties verder uitbreiden om de Europese strategische belangen inzake maritieme beveiliging te omvatten en deze adequaat te beschermen; momenteel zijn dat EUNAVFOR MED operation SOPHIA en EUNAVFOR Somalia - operatie Atalanta.	MS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA, EUROPOL Voor eind 2020
A.1.6	De samenwerking met de NAVO bevorderen in het kader van de door beide organisaties bekrachtigde gemeenschappelijke voorstellen voor meer samenwerking tussen de EU en de NAVO, waaronder operationele samenwerking inzake maritieme kwesties, tot uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, en gebaseerd op de beginselen die de Raad op 6 december 2016 en 5 december 2017 heeft goedgekeurd.	MS, COM, EDEO, EDA

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.1.7	Op basis van bestaande EU-samenwerking gecoördineerde capaciteitsopbouw inzake maritieme beveiliging ontplooiën, waaronder onderwijs en opleiding, samen met derde landen en regionale organisaties, waarbij zo nodig sociale partners worden betrokken. Hun capaciteit op het gebied van maritiem beheer en rechtsstatelijkheid bevorderen, waaronder handhaving van het strafrecht en het administratief zeerecht; de beveiliging van havens en maritiem vervoer versterken; illegale, ongemelde en ongereguleerde (IOO) visserij tegengaan; de bestrijding van de illegale exploitatie van natuurlijke rijkdommen en illegale activiteiten op volle zee stimuleren; grenscontrole verbeteren via kustwachttaken, mensenhandel en migrantensmokkel bestrijden, onder meer via monitoring van mogelijke maritieme routes, gedwongen arbeid en andere ernstige arbeidsrecht-schendingen op zee. Daarbij moet ten volle gebruik worden gemaakt van de ondersteuning die in dat verband wordt geboden door de betrokken EU-instanties en door EU-instrumenten (zoals het IcSP, het ENI, en het Europees Ontwikkelingsfonds).	MS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA, EUROPOL
A.1.8	Capaciteitsopbouw voor veiligheid en ontwikkeling (CBSD) bevorderen voor het versterken van de capaciteit van civiele en militaire actoren in de partnerlanden van het maritiem domein, in het kader van een breder hervormingsproces van de veiligheidssector of capaciteitsopbouw ter ondersteuning van ontwikkeling en veiligheid voor derde landen, in overeenstemming met het overkoepelende doel van duurzame ontwikkeling, als een manier om in (voormalige) conflictgebieden de veiligheid te helpen herstellen en de burgers en civiele belangen te helpen beschermen en tegelijkertijd zo nodig de vermogens van militaire actoren te vergroten, teneinde bij te dragen tot de totstandkoming van vreedzame, democratische en inclusieve samenlevingen, en van duurzame ontwikkeling en rechtsstatelijkheid.	COM, EDEO Voor eind 2020
A.1.9	De maritiemebeveiligingsdimensie in GVDB-partnerschappen met derde landen versterken, zodat, waar nodig, meer derde landen aan GVDB-missies en -operaties deelnemen, in overeenstemming met het mandaat van de missie of operatie in kwestie en binnen het vigerende juridisch kader.	LS, EDEO Voor eind 2020
A.1.10	De EU-expertise inzake het militair en het civiel plannings- en uitvoeringsvermogen (MPCC en CPCC) op het gebied van maritieme beveiliging uitbreiden, onder meer door samenwerking te stimuleren en synergieën met de lidstaten te ontwikkelen.	LS, EDEO
A.1.11	De samenwerking en informatie-uitwisseling verbeteren tussen GVDB-missies en -operaties en de JBZ-instanties, binnen het vigerende juridisch kader, met inbegrip van acties voor het opzetten van een proefproject omtrent een criminaliteitsinformatiecel binnen EUNAVFOR MED operation SOPHIA voor het identificeren van moeilijkheden en mogelijkheden voor het uitwisselen van informatie tussen EUNAVFOR MED operation SOPHIA en de JBZ-instanties.	LS, COM, EDEO, EBCGA

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
MARITIEM BEWUSTZIJN		
A.2.1	IJveren voor een coherente regeling voor maritieme bewaking in de EU door ervoor te zorgen dat de informatie die wordt uitgewisseld tussen de EU-instanties onderling, tussen de EU-instanties en de nationale instanties, en tussen de nationale instanties onderling, elkaar beter aanvult. Deze regeling moet voortbouwen op de verplichte systemen in het Unierecht en op vrijwillige initiatieven zoals de gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur (CISE), en moet in overeenstemming zijn met het geldende rechtskader, met inbegrip van de richtlijn netwerk- en informatiesystemen (NIS-richtlijn).	MS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen Voor eind 2020
A.2.2	De gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur (CISE) bevorderen en uitvoeren vóór eind 2020, en aldus zorgen voor betere onderlinge verbondenheid tussen en betere uitwisseling van gerubriceerde en niet-gerubriceerde informatie tussen civiele en militaire instanties, tussen sectoren en over de grenzen heen, in overeenstemming met bestaande verplichte systemen van de EU en rekening houdend met vrijwillige, sectorale en grensoverschrijdende initiatieven. In dit verband de nodige acceptatie en consolidatie van de CISE op EU- en nationaal niveau ondersteunen, in voorkomend geval rekening houdend met interoperabiliteitsoplossingen en het gegevensuitwisselingsnetwerk die zijn getest in het EUCISE2020-project voor pre-operationele validering, met een eventuele overgangperiode.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen Voor eind 2020

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.2.3	Zo nodig het wetgevingskader voor onderlinge samenwerking tussen instanties inzake kustwachttaken uitvoeren, met name wanneer wordt samengewerkt met nationale autoriteiten en andere EU-instanties, in overeenstemming met de herziene mandaten van het EBCGA (Frontex), het EMSA en het EFCA, voor het bijbrengen van samenwerking en synergieën bij onder meer informatie-uitwisseling, opleiding en onderwijs, en onderzoek en technologie, en voor het efficiënter maken van de ondersteuning door de EU-instanties aan de nationale autoriteiten die kustwachttaken op nationaal niveau uitvoeren.	LS, COM, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA
A.2.4	De ontwikkeling en implementatie bevorderen van operationele centra voor maritieme beveiliging of van middelen en regels voor informatie-uitwisseling, met het oog op betere coördinatie van informatie-uitwisseling tussen civiele en militaire maritieme belanghebbenden, op nationaal en op EU-niveau, waarbij rekening wordt gehouden met rubriek III, punt b), van de EUSMV en overlapping met bestaande mechanismen wordt voorkomen.	LS, COM
A.2.5	De totstandbrenging ondersteunen van een alomvattend beeld van het maritiem bewustzijn op nationaal en op EU-niveau, door de onderlinge verbondenheid tussen verschillende bestaande nationale bewakingssystemen aan te moedigen, onder meer via het CISE-project, waarbij ten volle gebruik wordt gemaakt van de capaciteit van het EU-programma voor aardobservatie en -monitoring (Copernicus), van Galileo en van Egnos (European Geostationary Navigation Overlay Service) en waarbij de huidige diensten op het niveau worden gebracht van de door de betrokken autoriteiten overeengekomen behoeften en vereisten, evenals de ontwikkeling ondersteunen van een apart systeem voor ruimtebewaking, rekening houdend met de werkzaamheden van het Europees Ruimteagentschap, het Satellietcentrum van de Europese Unie (Satcen) en het EMSA. Relevante projecten en initiatieven opzetten voor het aanpakken van leemten bij het monitoren van maritieme gebieden die van belang zijn voor de EU, ook in derde landen, en in samenwerking met internationale partners en organisaties.	LS, COM, EDA, Satcen, EMSA
A.2.6	De functionaliteit en de relevantie versterken van het Europees grensbewakingssysteem (Eurosir) door het voor alle betrokken grensbewakingsautoriteiten, zowel civiele als militaire, belast met maritieme bewaking mogelijk te maken informatie uit te wisselen via de nationale situatiebeelden van Eurosir, en interoperabiliteitsprojecten te ondersteunen om dubbele informatie in verschillende systemen te voorkomen en operationele Eurosir-toegang te faciliteren voor de gebruikers ervan. De samenwerking op regelmatig basis versterken via de nationale coördinatiecentra van Eurosir, met het oog op een beter omgevingsbewustzijn en een sneller reactievermogen voor specifieke dreigingen aan de buitengrenzen van de lidstaten.	LS, COM, EBCGA Voor eind 2020

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.2.7	De functionaliteit en de relevantie versterken van het SafeSeaNet en van andere relevante systemen die door het EMSA worden beheerd, voor verdere uitbreiding van de ondersteuning die het biedt aan alle betrokken civiele en militaire autoriteiten die moeten zorgen voor de veiligheid op zee.	LS, COM, EMSA
A.2.8	De functionaliteit en de relevantie versterken van de monitoring- en rapportagesystemen voor visserij die door het EFCA worden beheerd, voor betere ondersteuning van alle betrokken civiele en militaire autoriteiten die belast zijn met visserijcontrole en voor hulp bij aanvullende taken inzake maritiemeveiligheidscontrole die tot de bevoegdheden van het EFCA behoren.	LS, COM, EFCA
A.2.9	In de ruimte gestationeerde technologie aanvullen met toepassingen van systemen van op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS) en systemen voor de rapportage van vaartuigen, in-situ-infrastructuur (radarstations) en andere bewakingsinstrumenten, door middel van innovatieve cyberinstrumenten, om tot een globaal en doeltreffender beeld van het maritiem bewustzijn te komen, zonder overlapping met het Copernicus-programma.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.2.10	Het netwerk voor maritieme bewaking (MARSUR) verder verbeteren ter ondersteuning van GVDB-operaties en missies en andere relevante initiatieven, en steun verlenen aan de initiatieven en acties van de EU en de lidstaten voor het verbeteren van het mondiale maritieme bewustzijn, zoals CISE, zulks in nauw overleg met de EDEO, de Commissie en de bevoegde EU-instanties.	LS, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.2.11	De uitwisseling van gegevens en de interoperabiliteit van EU-bewakingssystemen met systemen die worden bevorderd door het EU-programma voor kritieke zeeroutes en het programma voor maritieme beveiliging (MASE) verbeteren en nagaan hoe de informatie-uitwisseling met de betrokken partners, in voorkomend geval, kan worden verbeterd.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.2.12	Op vrijwillige basis en conform de toepasselijke regels gegevens delen, zowel gerubriceerde als niet-gerubriceerde, met internationale organisaties als de VN, Interpol en de NAVO, volgens het overeengekomen gemeenschappelijk pakket voorstellen ¹⁶ , om bij te dragen tot een beter maritiem situationeel bewustzijn. In dit verband voortbouwen op het succes van het centrum voor maritieme beveiliging - Hoorn van Afrika (MSCHOA), alsmede van SHADE en SHADE MED.	LS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen Voor eind 2020

¹⁶ Doc. 15283/16 en 14802/17.

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
VERMOGENSONTWIKKELING, ONDERZOEK EN INNOVATIE		
A.3.1	Voortbouwen op en onderzoek doen naar synergieën met de civiele sector bij het uitvoeren van de met defensievermogens verband houdende prioriteiten van het vermogensontwikkelingsplan, zulks door bij de ontwikkeling van vermogens voor polyvalent gebruik de vereisten te harmoniseren en synergieën te bevorderen, naargelang het geval.	LS, EDEO, EDA
A.3.2	Zorgen voor zo veel mogelijk coördinatie en complementariteit van EDA-programma's en optimaal benutten van de resultaten van door de EU-gefinancierde onderzoeksprogramma's op het gebied van technologieën voor tweërlei gebruik, alsmede de toepassing ervan voor de ontwikkeling van vermogens voor polyvalent gebruik.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.3	Voortbouwen op de sectoroverkoepelende agenda voor onderzoek naar maritieme beveiliging door het mobiliseren van het netwerk van daarbij betrokken deskundigen en andere relevante actoren die zich bezighouden met onderzoeks- en innovatiegerelateerde activiteiten, teneinde deze agenda verder te ontwikkelen en te actualiseren en synergieën te bevorderen tussen nationale, multinationale en door de EU-gefinancierde inspanningen in verband met de ontwikkeling van technologieën voor tweërlei gebruik die bijdragen tot vermogensontwikkeling inzake maritieme beveiliging. Nationale en internationale onderzoekscentra, maritieme autoriteiten en EU-instanties moeten worden ingeschakeld zodat de onderzoeksactiviteiten beter kunnen worden afgestemd op de gebruikerseisen en op EU-niveau de over Europese leveranciers versnipperde vraag naar beveiliging ongedaan kan worden gemaakt.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.4	Steun verlenen aan de ontwikkeling van kritieke technologieën en industriële vermogens, waaronder ruimte-technologieën, die nodig zijn om de toekomstige maritieme vermogens in stand te houden; daartoe moeten ook de prioriteiten worden bepaald van de werkzaamheden die de lidstaten verrichten binnen initiatieven die ook zijn ontwikkeld in het kader van de overkoepelende strategische onderzoeksagenda (OSRA) en de belangrijke strategische activiteiten (KSA).	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.5	Het gebruik van polyvalente middelen bevorderen voor het uitvoeren van gezamenlijke bewakingsmissies en operaties voor meerdere doeleinden die verscheidene kustwachttaken vervullen. In dit kader de samenwerking tussen de EU-instanties inzake kustwachttaken verder uitbouwen, overeenkomstig Unclos en, indien van toepassing, EU-regels zoals het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) en de controleverordeningen.	LS, COM, EBCGA, EFCA, EMSA

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.3.6	Optimaal gebruik maken van de diensten die door het Satellietcentrum van de EU (EU-Satcen) en EMSA op het gebied van maritieme beveiliging worden aangeboden, onder meer ter ondersteuning van GVDB-missies en -operaties (met name via de beveiligingsdienst "ondersteuning extern optreden"), waaronder in voorkomend geval de rol van de speciale gezant van de EU voor de ruimtevaart, om Satcen en andere relevante Europese ruimteproducten te propageren.	LS, EDEO, EMSA, Satcen
A.3.7	Rekening houdend met de bestaande werkzaamheden, bezien op welke gebieden door standaardisering en certificering de efficiëntie kan worden verbeterd en de kosten van maritieme vermogens kunnen worden gedrukt, en hiertoe een actief bevorderingsbeleid voeren, door onder meer grensoverschrijdend onderhoud van middelen en oefeningen en opleiding van onderhoudspersoneel mogelijk te maken.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.8	De integratie van een cyberbeveiligingsdimensie in het maritieme domein verbeteren wat betreft vermogens, onderzoek, technologie en industrie, voortbouwend op civiel-militaire coördinatie en synergieën met EU-cyberbeleidsmaatregelen die verband houden met zowel cyberbeveiliging als cyberdefensie, in lijn met de NIS-richtlijn en de internationale aanbevelingen en reglementering, zoals SOLAS XI-2 en de ISPS-code en de toekomstige actualiseringen ervan. Dit zal de uitwisseling van beste praktijken omvatten, alsmede de ontwikkeling door EU-lidstaten van gezamenlijke projecten inzake de preventie van maritieme cyberaanvallen.	LS, COM, EDEO, EDA
A.3.9	Bevorderen van de initiatieven van de lidstaten in het maritieme domein die moeten zorgen voor meer energie-efficiëntie, minder broeikasgasemissies en het vaker inzetten van hernieuwbare-energietechnologieën, zulks in overeenstemming met de streefcijfers voor 2030 die zijn vermeld in het klimaat- en energiekader en voor zover dit toepasselijk is op de internationale scheepvaart, overeenkomstig de eerste IMO-strategie inzake de beperking van de uitstoot van broeikasgassen van schepen.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.10	Teneinde het concurrentievermogen van de industrie in haar geheel te verzekeren, evalueren hoe een stimulerend kader voor een civiel-militair-gerelateerde scheepsbouwindustrie en aanverwante activiteiten kan worden bewerkstelligd, en hoe een efficiënte industriële samenwerking kan worden bevorderd.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.3.11	Nagaan of de middelen die momenteel beschikbaar zijn voor patrouillemissies in kwantitatief en kwalitatief opzicht toereikend zijn. Bepalen welk niveau optimaal is om de verwachte uitdagingen en dreigingen op zee tegemoet te treden en, in voorkomend geval, nagaan hoe, op verzoek van de lidstaten, een precommercieel programma voor prototypeaanschaf kan worden ondersteund.	LS, COM, EBCGA, EFCA, EMSA

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.3.12	Het gebruik van nationale middelen en de Europese structuur- en investeringsfondsen bevorderen, overeenkomstig de slimme-specialisatiestrategieën, om innovatie en O&T en O&O te propageren over de gehele maritieme technologische en industriële basis in het bijzonder het midden- en kleinbedrijf, onder meer voor startende ondernemingen. Op basis van bestaande verordeningen nagaan hoe voor acties in dit actieplan, waar passend, de toegang tot de relevante Europese fondsen, zoals Horizon 2020 en Erasmus+ kan worden gefaciliteerd.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
RISICOBEWUSTZIJN EN -BEHEER		
A.4.1	Zorgen voor een betere algemene weerbaarheid van de kritieke maritieme infrastructuur van de EU ten aanzien van door de mens veroorzaakte rampen en natuurrampen, klimaatverandering en beveiligingsuitdagingen en dreigingen, waaronder piraterij en gewapende overvallen op zee, cyberdreigingen, hybride dreigingen en CBRN-dreigingen en potentiële terreuraanslagen. Daartoe de weerbaarheid evalueren en verbeteren van kritieke maritieme vervoersinfrastructuur, zoals havenbeveiliging, scheepvaartverbindingen, energie-infrastructuur, offshore-installaties en telecommunicatienetwerken en -sensoren (bv. kabels), ook onder water. Met name manieren onderzoeken voor het beschermen tegen deze dreigingen van de bemanning, werknemers, passagiers en goederen op zee, op veerboten, cruiseschepen en ro-ro-schepen, alsmede kritieke maritieme infrastructuur, onder meer onder water, zulks overeenkomstig het overeengekomen internationale juridische kader.	LS, COM, EDEO, EDA Voor eind 2020
A.4.2	Bevorderen van onderzoek naar en verbeteren van de bescherming van de grenzen met betrekking tot de in punt A.4.1. genoemde uitdagingen en dreigingen, en tegelijk bevorderen van technologieën op het gebied van containerbeveiliging en analyse van handel voor strategische goederen ter ondersteuning van non-proliferatie.	LS, COM, EDEO Voor eind 2020
A.4.3	Volgen van een alomvattende benadering van het risicobeheer in verband met maritieme beveiliging, met name door het verrichten van gemeenschappelijke risicoanalyses en het in kaart brengen van mogelijke tekortkomingen en overlappingsen op dit gebied, ook rekening houdend met cyberdreigingen en hybride dreigingen, klimaat-uitdagingen en maritieme milieurampen.	COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.4.4	De Europese samenwerking inzake kustwachttaken verder opvoeren, in het bijzonder door samen te werken met de instanties van de lidstaten en de EU-instanties, om sturing te verlenen aan het gezamenlijk gebruik van middelen en instrumenten voor risicobeheer. In dit verband doorgaan met het bevorderen van samenwerking en dialoog via toepasselijke internationale en regionale fora, zoals fora voor samenwerking inzake kustwachttaken, en van vrijwillige sectoroverschrijdende initiatieven in het maritieme domein, alsook met derde landen en, in voorkomend geval, met publieke en particuliere belanghebbenden, daarbij zorgend voor complementariteit met acties op EU-niveau en op het niveau van de EU-instanties.	LS, COM, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA
A.4.5	Verder versterken en delen van op informatie gebaseerde technieken voor risicoanalyse, en van gegevensbronnen die momenteel niet worden benut, met als doel de verbetering van de risicobeoordeling en de responscapaciteit op het gebied van maritieme beveiliging, tevens voortbouwend op het CISE-project.	COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen Voor eind 2020
A.4.6	Waar passend en nodig nagaan of het in het Europese maritieme domein mogelijk is te voorzien in een registratiesysteem voor passagiersnamen, rekening houdend met het bestaande toepasselijke internationale, Europese en nationale maritieme kader en de gegevensbescherming.	LS, COM
A.4.7	Oceanografische kennis en informatie en informatie-uitwisseling en samenwerking verbeteren, mede op basis van het Europees marien observatie- en datanetwerk (Emodnet) en in samenwerking met internationale organisaties. Onderwijs- en opleidingsprogramma's bevorderen ter verbetering van het vermogen om oceanografische prognoses te maken. Gemeenschappelijke competenties en initiatieven voor onderwateronderzoek verbeteren.	LS, COM
A.4.8	Een netwerk van deskundigen inzake cyberbeveiliging en cyberdefensie op maritiem gebied tot ontwikkeling brengen om richtsnoeren op te stellen inzake procedures voor de respons op opkomende dreigingen op maritiem gebied, waaronder mogelijke terreurdaden en andere opzettelijke onwettige handelingen op zee, met name in verband met de bescherming van schepen, goederen, bemanning en passagiers, havens en havenvoorzieningen, mariene energie-installaties en andere kritieke maritieme en energie-infrastructuur, overeenkomstig zowel de NIS-richtlijn als de ISPS-code. Ook de door bestaande structuren en instanties (het CSIRT-netwerk van Enisa en de NIS-samenwerkingsgroep) ontwikkelde bezigheden moeten in aanmerking worden genomen.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA, Enisa, Europol Voor eind 2020

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.4.9	Streven naar veilig maritiem vervoer van gevaarlijke goederen over de aan de territoriale wateren van de EU-lidstaten grenzende wateren en het opstellen van nood- en responsplannen bevorderen, alsmede delen van beste praktijken op gebieden die van belang zijn voor de bescherming van kritieke maritieme infrastructuur, waaronder telecommunicatienetwerken en -sensoren en offshore-installaties, en van scheepvaartverbindingen, daarbij gebruik makend van bestaande middelen en instrumenten voor maritiem omgevingsbewustzijn en nieuwe ruimtetechnologieën voor maritieme toepassingen.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.4.10	Zorgen voor sectoroverschrijdende synergieën met betrekking tot de militaire mobiliteit van het personeel en de middelen van de lidstaten in relevante maritieme missies en operaties, alsmede dagelijkse oefeningen, opleiding en bewegingen en dagelijks vervoer ¹⁷ , rekening houdend met de in het kader van de permanente gestructureerde samenwerking gemaakte afspraken en met de voorstellen in het actieplan militaire mobiliteit.	LS, COM, EDEO, EDA
A.4.11	Maritieme civiel-militaire EU-responsteams voor humanitaire hulp/hulp bij rampen optimaliseren, evenals de civiele en militaire middelen van de lidstaten, op vrijwillige basis en per geval, als bijdrage aan door de EU gecoördineerde responsoperaties voor humanitaire hulp/hulp bij rampen. Nadenken over het organiseren van periodieke oefeningen om de doeltreffendheid van het instrument te waarborgen en het bevorderen van opleiding in het algemene oefeningenbeleid van de EU.	LS, COM
A.4.12	De capaciteit ontwikkelen om snelle milieubeoordelingen te maken voor de veiligheids- en defensiestructuren van de lidstaten, voor de EU-instanties en voor de GVDB-missies en -operaties door het bevorderen van samenwerking op nationaal en EU-niveau tussen de weerkundige en oceanografische instituten; daarbij moet ten volle gebruik worden gemaakt van hun capaciteit en kennis en moeten innovatieve vorderingen op dit gebied worden aangemoedigd.	LS, COM, EDEO Voor eind 2020
A.4.13	Samenwerking bevorderen tussen de maritieme instanties/autoriteiten van de EU en de lidstaten en andere bevoegde instanties/autoriteiten van de lidstaten, zodat snel en doeltreffend kan worden gereageerd op uitdagingen en dreigingen inzake maritieme beveiliging, door het uitvoeren van gezamenlijke oefeningen en het uitwisselen van nood- en responsplannen, alsmede inlichtingen inzake maritieme beveiliging op basis van gezamenlijke beoordeling van veiligheidsrisico's.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen Voor eind 2020

¹⁷ Doc. 14237/17.

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.4.14	Voorts doorgaan met het steunen van de inspanningen die de EU-douanediens ten leveren om de veiligheid van de buitengrenzen en de toeleveringsketen te garanderen, onder meer door het verbeteren van de voor realtime risicoanalyse beschikbare gegevens, het versterken van de capaciteiten voor gezamenlijk optreden tegen risico's in de hele EU, en het verlenen van steun aan doeltreffendere operationele samenwerking en informatie-uitwisseling tussen douanediens ten, handelsautoriteiten en andere overheidsinstanties, en derde landen.	LS, COM
ONDERWIJS EN OPLEIDING		
A.5.1	De bevoegde instanties, de lidstaten en de sociale partners moeten sectoroverschrijdende opleiding en oefeningen inzake maritieme beveiliging organiseren, en daarbij onder meer rechtshandhavings- en militair personeel betrekken; het betreft onder meer opleiding op het gebied van noodrespons inzake de behandeling van migranten, op zowel Europees als regionaal niveau, en opleiding op prioritaire gebieden zoals kustwachtten, CBRN, cyberbeveiliging en bescherming van kritieke maritieme infrastructuur, zoals kabels en netwerken onder zee, daarbij tevens voortbouwend op aanbevolen gemeenschappelijke opleidingsnormen en opleidingsmodules met het oog op een betere voorbereiding op de in punt A.4.1 vermelde uitdagingen en dreigingen. Internationale en regionale organisaties zoals de VN, de IAO en de IMO, alsook de NAVO in overeenstemming met het overeengekomen gemeenschappelijke pakket voorstellen, moeten waar passend worden verzocht om aan deze opleidingen deel te nemen.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.5.2	Uitvoeren van gezamenlijke oefeningen door de verantwoordelijke veiligheids- en beveiligingsautoriteiten ter versterking van de communicatiestructuren van de betrokken autoriteiten en ter optimalisering van de operationele processen van de diverse maritieme veiligheids- en beveiligingsautoriteiten.	LS, COM, EDEO Voor eind 2020
A.5.3	Samenwerking stimuleren op het gebied van maritieme opleidings- en onderwijsprogramma's, met inbegrip van opleiding op de werkplek, door het stimuleren van synergieën en het maken van verbindingen tussen EU-instanties en onderzoeks-, opleidings- en onderwijscentra en kenniscentra van de EU-lidstaten, ook de door de NAVO geaccrediteerde centra en opleidingsfaciliteiten die voor alle lidstaten openstaan.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA Voor eind 2020
A.5.4	Steun verlenen aan onderwijs- en opleidingsactiviteiten in derde landen, onder meer betreffende kustwachtten, met betrokkenheid van de bevoegde EU-instanties.	LS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
A.5.5	Een inventaris opmaken van bestaande netwerken voor de ontwikkeling van kennis en competentie op het gebied van maritieme beveiliging, onder meer door het tot stand brengen van een complete lijst van opleidingsmateriaal ter bevordering van een gemeenschappelijk Europees leerplan, en een Europees netwerk van zeevaarthogescholen bevorderen (academies voor zeevaart en zeemacht, maritieme universitaire leerstoelen en kustwachttaken). Daartoe moet zo nodig ook rekening worden gehouden met de resultaten van het ECGFA NET-project.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA
A.5.6	Bevorderen van opleiding en onderwijs over digitale vaardigheden op maritiem gebied, rekening houdend met relevante ontwikkelingen in de scheepvaartindustrie, overeenkomstig de NIS-richtlijn en de EU-initiatieven inzake cyberbeveiliging en cyberdefensie.	LS, COM, EDEO, EDA, EMSA, EFCA, EBCGA, Satcen

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
DEEL B - REGIONALE EN MONDIALE MARITIEME AANGELEGENHEDEN		
B.1.1 Europese zeebekkens	Versterken van de beveiligingsdimensie in bestaande strategieën voor EU-zeebekkens en overwegen om die dimensie te integreren in toekomstige strategieën en in de herziening van bestaande strategieën; daarbij is het nodig goed te coördineren tussen alle actoren die betrokken zijn bij het zeebekken in kwestie.	LS, COM, EDEO
B.1.2. Europese zeebekkens	Verbeteren van de coördinatie tussen civiele en militaire autoriteiten bij zoek- en reddingsacties (SAR), al naargelang het geval, in Europese zeebekkens waar en wanneer dat nodig is, tevens door de dialoog met alle ter zake relevante spelers te bevorderen.	LS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA
B.2.1 Middellandse Zee	Voortbouwen op de bestaande regionale samenwerkingsinitiatieven, zoals het initiatief voor de duurzame ontwikkeling van de blauwe economie in het westelijke Middellandse Zeegebied (WestMED-strategie) en de ministeriële verklaring van Malta MedFish4Ever inzake de duurzaamheid van visserijen in de Middellandse Zee, toewerken naar meer sectoroverschrijdende samenwerking, waarbij de migratie-uitdagingen onder meer worden aangepakt door het versterken van de kanalen waarlangs informatie kan worden uitgewisseld.	COM, EDEO
B.2.2 Middellandse Zee	In kaart brengen en bevorderen van de activiteiten voor de opbouw van regionale maritieme capaciteit die synergieën bieden of doelmatig zijn ter versterking van bestaande programma's voor de opbouw van maritieme veiligheid (bv. het proces van Rabat) en waar nodig soortgelijke initiatieven ontwikkelen met derde landen en regionale organisaties.	COM, EDEO
B.2.3 Middellandse Zee	Mogelijkheden onderzoeken om op EU-niveau mechanismen voor bewustzijn op het gebied van maritieme beveiliging te ontwikkelen. Die mechanismen moeten voortbouwen op de ervaring in de Middellandse Zee (bv. het initiatief Shared Awareness and Deconfliction in het Middellandse Zeegebied (SHADE MED)) en de positieve nationale en Europese initiatieven inzake de uitwisseling van maritieme informatie, zoals CISE en MARSUR. Hiertoe kunnen instanties die bijdragen aan het maritieme omgevingsbewustzijn in de EU, zoals het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA), het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), het Europees Grens- en kustwachtagentschap (EBCGA/Frontex) en het Satellietcentrum van de Europese Unie (Satcen), ook tot nut zijn.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B.2.4 Middellandse Zee	Blijven streven naar volledig open en transparante samenwerking met de NAVO op operationeel niveau tussen EUNAVFOR MED operation SOPHIA en Operation Sea Guardian, met inachtneming van de autonomie van en de procedures voor de besluitvorming van de beide organisaties, op basis van de beginselen inclusiviteit en wederkerigheid. Ook de samenwerking met civiele actoren, zoals het EBCGA/Frontex, moet worden voortgezet.	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA
B.2.5 Middellandse Zee	De mogelijkheden onderzoeken voor het nader ontwikkelen van de werkzaamheden van het EFCA, het EMCA en het EBCGA/Frontex in het kader van samenwerking tussen instanties inzake kustwachttaken, overeenkomstig Unclos en, indien van toepassing, EU-regels zoals het GVB en de controleverordeningen. Bevorderen van opleidingsactiviteiten in de regio tussen nationale maritieme autoriteiten in dit kader. Doorgaan met het bevorderen van samenwerking en dialoog, ook met derde landen, via toepasselijke internationale en regionale fora in het maritieme domein, zoals het Europees Forum voor kustwachttaken (ECGFF) en het Forum voor kustwachttaken in het Middellandse Zeegebied (MedCGFF).	LS, COM, EDEO, EDA, EBCGA, EFCA, EMSA
B.2.6 Middellandse Zee	Voortbouwend op relevante recente ervaringen, zoals die voor de Libische kust, doorgaan met het bestrijden van mensensmokkel en andere illegale smokkel- of handelsactiviteiten op zee, mede door een voortgezette coördinatie van de EU-respons op de migratiecrisis, evenals het tegengaan van de illegale wapensmokkel en andere vormen van criminaliteit in het zeebekken, zulks in voorkomend geval in coördinatie met andere programma's, zoals het Global Maritime Crime Programme van het UNODC en internationale organisaties zoals de NAVO. Ten volle gebruik maken van het concept maritiemebeveiligingsoperaties van de EU, onder meer in volle zee, waarbij een bredere benadering van maritieme beveiliging wordt bevorderd, alle vormen van maritieme criminaliteit worden aangepakt, en kritieke maritieme infrastructuur ten volle wordt beschermd.	LS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA
B.2.7 Middellandse Zee	Het belang onderkendend van het Middellandse Zeebekken voor de veiligheid van de EU, de veiligheid en beveiliging bevorderen van navigatie en handelsroutes, alsmede van de huidige en toekomstige energie-infrastructuur en -installaties.	LS

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B.2.8 Adriatische en Ionische Zee	Na de verklaring van Ioannina van mei 2017 blijven toewerken naar betere samenwerking inzake beveiliging op zee, onder meer door een samenwerkingsplatform op te zetten om de respons van de lidstaten op de migratiecrisis beter te coördineren en door het maritieme verkeer beter te monitoren door een gedeeld systeem als het Adriatic Ship Reporting System (ADRIREP) op te waarderen. Regionale samenwerking aanmoedigen, onder meer in het kader van het Adriatisch handvest.	LS, COM, EDEO
B.3.1 Zwarte Zee	Bevorderen van regionale samenwerkingsinitiatieven, onder meer door het stroomlijnen van de prioriteiten van Synergie voor het Zwarte Zeegebied in een resultaatgerichte aanpak, door het Black Sea Cooperation Forum en de verklaring van Boekarest van 25 oktober 2016 te steunen met onder meer aandacht voor maritieme opleiding en maritiem onderwijs, opleiding voor de kustwacht, uitwisseling van maritieme informatie voor meer maritiem bewustzijn op regionaal niveau en de bescherming van kritieke maritieme infrastructuur.	LS, COM, EDEO
B.3.2 Zwarte Zee	Steun verlenen aan de synergieën die worden bevorderd door de faciliteit voor blauwe groei in de Zwarte Zee en de verklaring van Boekarest. De deelnemende landen aanmoedigen om, bij het opstellen van een gezamenlijke maritieme agenda voor de regio, maritieme bewaking te beschouwen als een mogelijk prioriteitsgebied voor samenwerking, onder meer voor vraagstukken inzake IOO-visserijactiviteiten en gezamenlijke internationale visserij-inspectieregelingen.	LS, COM
B.3.3 Zwarte Zee	Steun verlenen aan de inspanningen via onderlinge samenwerking tussen instanties inzake het tegengaan van illegale handel, smokkel of andere vormen van criminaliteit in het zeebekken en aanpakken van migratie over zee.	LS, COM, EDEO, EBCGA, EFCA, EMSA
B.3.4 Zwarte Zee	De dialoog tussen verschillende belanghebbenden in de regio bevorderen en regionale O&O-projecten aanmoedigen die kunnen bijdragen tot maritiem bewustzijn en algemene maritieme beveiliging.	LS, COM, EDEO
B.4.1 Oostzee	Samenwerking inzake maritieme beveiliging bevorderen in overeenstemming met de prioriteiten in het kader van de zeegebiedstrategie voor de Oostzee van de Europese Unie, met name de prioriteiten onder het beleidsdomein veiligheid.	LS, COM, EDEO

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B 4.2 Oostzee	Oefeningen en opleidingsprogramma's stimuleren, onder meer door bevoegde regionale organisaties daarbij te betrekken, zoals de Commissie ter bescherming van het mariene milieu van het Oostzeegebied (Helcom), ter verbetering van het storten, en waar mogelijk het vernietigen van in zee gedumpte chemische munitie en niet-ontplofte munitie. Zorgen voor betere noodprocedures voor het onbedoeld opvissen van in zee gedumpte chemische munitie en niet-ontplofte munitie, onder meer door het bevorderen van een procedurehandboek, een gemeenschappelijk noodplan en eengemaakte responsmodellen voor dergelijke incidenten, en door bij te dragen tot een EU-databank van incidenten en rapportagesystemen.	LS, COM
B.4.3 Oostzee	De interoperabiliteit verbeteren voor het onderzoeken en bestrijden van illegale of onbedoelde lozing, in het bijzonder van olie en andere chemische stoffen, en mogelijkheden onderzoeken om gemeenschappelijke bewakingsmodellen ten aanzien van maritieme verontreiniging te ontwikkelen. Initiatieven aanmoedigen om nieuwe responsmethoden en -concepten te ontwikkelen voor gevaarlijke en schadelijke stoffen (HNS) en incidenten met olielozingen in de Oostzee.	LS, COM, bevoegde EU-instanties
B.4.4 Oostzee	IJveren voor samenwerking in het zeebekken ter bevordering van de kustwachttaken in het Oostzeegebied teneinde tot meer informatie-uitwisseling en gezamenlijke bewakingsoperaties te komen.	LS, COM, EDEO, EBCGA
B.5.1 Noordzee/ Oostzee	De mogelijkheden onderzoeken voor risicobeoordelings- en risicobeheersoefeningen met relevante partners met het oog op het beschermen van kritieke maritieme infrastructuur, met name offshore-energieplatforms en kabels onder water. Het regelmatig uitwisselen van gegevens onder lidstaten, onder meer inzake bewaking onder water, zou kunnen bijdragen tot het opsporen, toeschrijven, rapporteren en voorkomen van gevaren of schade aan kritieke infrastructuur onder water.	LS, COM, EDEO
B.5.2 Noordzee	Oefeningen en opleidingsprogramma's stimuleren, onder meer door bevoegde regionale organisaties daarbij te betrekken, ter verbetering van het storten en, waar mogelijk, het vernietigen van in zee gedumpte chemische munitie en niet-ontplofte munitie, met aandacht voor de noodprocedures bij het onbedoeld opvissen van in zee gedumpte chemische munitie en niet-ontplofte munitie.	LS, COM

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B.6.1 Atlantische Oceaan	De samenwerking bevorderen tussen de lidstaten, bevoegde instanties, partnerlanden en bevoegde internationale organisaties om illegale activiteiten op maritiem gebied in de Atlantische Oceaan, met inbegrip van de Caraïbische Zee en met name West-Indië, tegen te gaan, onder meer door steun aan de ontwikkeling van aardobservatietoepassingen. Met name het opvoeren van door het Maritiem Analyse- en Operatiecentrum op het gebied van verdovende middelen (MAOC-N) gecoördineerde rechtshandhavingsactiviteiten ter bestrijding van illegale drugshandel.	LS, COM, EBCGA, EFCA, EMSA, Satcen
B.6.2 Atlantische Oceaan	Bevorderen van de toepassing van regionale maritiemebeveiligingsstrategieën ter ondersteuning van regionale vermogens (AU, Economische Gemeenschap van Centraal-Afrikaanse Staten (CEEAC), Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC), enz.), zoals de gedragscode van Yaoundé, en bevorderen van de ontwikkeling van andere regionale overeenkomsten, gedragscodes en niet-bindende instrumenten (bv. het Handvest van Lomé inzake maritieme beveiliging en ontwikkeling) die relevant zijn voor maritieme beveiliging in belangrijke onveilige maritieme regio's in het mondiale maritieme domein. Waar mogelijk bevorderen van beste praktijken alsmede gebieden voor driepartijensamenwerking tussen de EU en andere regionale en internationale organisaties op het gebied van mondiale maritieme beveiliging (bv. EU-VN-AU-samenwerking).	COM, EDEO
B.6.3 Atlantische Oceaan	Opvoeren van de samenwerking tussen verschillende actoren aan de beide zijden van de Atlantische Oceaan, waaronder Atlantische Zuid-Zuidsamenwerking ter voorkoming en bestrijding van verschillende vormen van maritieme criminaliteit, en de samenwerking in de Noord-Atlantische regio. Met betrekking tot kustwachttaken de samenwerking en dialoog blijven bevorderen via toepasselijke internationale en regionale fora en vrijwillige sectoroverkoepelende initiatieven in het maritieme domein, zoals het North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF).	LS, COM
B.6.4 Atlantische Oceaan (Golf van Guinee)	Doorgaan met het steunen van de uitvoering van de strategie en het actieplan van de Golf van Guinee, alsook de nationale en regionale inspanningen in het kader van de Yaoundéstructuur en andere regionale en internationale initiatieven, met name de werkzaamheden die zijn verricht door de Groep Vrienden van de Golf van Guinee (G7++) en de hoofdcoördinator van de EU voor de Golf van Guinee. De coördinatie verzorgen van EU-projecten in de Golf van Guinee ter ondersteuning van de maritieme beveiliging in het gebied.	LS, COM, EDEO

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B.7.1 Indische Oceaan	Bijdragen tot de doeltreffende coördinatie van bestaande en toekomstige initiatieven inzake maritieme beveiliging, GVDB, capaciteitsopbouw en ontwikkeling, en de uitvoering van de gedragscode van Djibouti blijven ondersteunen. Doorgaan met het evalueren van de geleerde lessen uit de totaalaanpak van de EU in de Hoorn van Afrika, in overleg met de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de Hoorn van Afrika, en tegelijk manieren onderzoeken om te leren uit andere initiatieven, met name het handboek van beste praktijken op initiatief van het bedrijfsleven, het inzetten van particulier gecontracteerd bewapend beveiligingspersoneel (PCASP), de omschrijving van een hoogrisicogebied en de inspanningen van de Contactgroep piraterij voor de kust van Somalië (CGPCS).	LS, COM, EDEO
B.7.2 Indische Oceaan	De geleerde lessen uit de strijd tegen piraterij voor de kust van Somalië blijven onderzoeken en steun bieden aan EU-activiteiten ter bestrijding van piraterij, met name het mandaat van de operatie EUNAVFOR Somalia - operatie ATALANTA ter ontrading, voorkoming en onderdrukking van piraterij-activiteiten en gewapende overvallen op zee, in coördinatie met andere programma's en projecten (MASE-programma voor maritieme beveiliging in het kader van het EOF, programma voor kritieke zeeroutes en project CRIMARIO), en bevorderen van outreach en samenwerking met zeemachten van derde partijen om schepen van het Wereldvoedselprogramma te begeleiden.	LS, COM, EDEO, bevoegde EU-instanties
B.7.3 Indische Oceaan	Tegelijkertijd een bredere benadering van het maritiemebeveiligingsbeleid in de Indische Oceaan blijven bevorderen, met aandacht voor andere vormen van maritieme criminaliteit dan piraterij, zowel in volle zee als in havens, en dreigingen voor kritieke maritieme infrastructuur in het ruimere gebied van het westelijke deel van de Indische Oceaan en de Rode Zee, en mogelijkheden onderzoeken om een aan maritieme beveiliging en governance in de regio gewijd platform tot stand te brengen.	LS, COM, EDEO
B.7.4 Indische Oceaan	Steun blijven bieden aan het tot stand brengen van een maritieme informatie-uitwisselingsomgeving en fusiecentra voor maritieme informatie (bv. het regionale informatiefusiecentrum in Madagaskar en de operationalisering van het regionaal coördinatiecentrum in de Seychellen) in zones die van strategisch belang zijn voor de EU en voor haar lidstaten, op basis van vrijwillige nationale en regionale bijdragen en - in voorkomend geval - in samenwerking met het bedrijfsleven, voortbouwend op de goede resultaten van de CGPCS en het SHADE-initiatief. Tegelijk onderzoek overwegen naar verschillende mogelijkheden voor het verbeteren van het maritiem omgevingsbewustzijn en de regionale samenwerking, onder meer door het versterken van de Associatie voor regionale ontwikkeling van landen gelegen aan de Indische Oceaan (IORA) aan de twee randen van de Indische Oceaan, in samenwerking met andere partners in de regio, met name het Global Maritime Crime Programme van UNODC.	LS, COM, EDEO

Actie nr.	Actie	Voornaamste actor/Horizon
B.7.5 Indische Oceaan en Stille Oceaan	Doorgaan met het ontwikkelen van een strategische EU-benadering van (maritieme) beveiliging in Azië. Met name een studie uitvoeren voor het in kaart brengen van alle bestaande EU-acties en -activiteiten in de Indische en de Stille Oceaan teneinde eventuele leemten, overlappingsen en behoeften op te sporen.	LS, COM, EDEO
B.7.6 Indische Oceaan en Stille Oceaan	Onderzoek doen naar de onderlinge verbanden tussen milieu en maritieme beveiliging in Azië, onder meer met aandacht voor de belangrijkste bronnen van mariene verontreiniging en zwerfvuil op zee die de belangrijkste handelsroutes en knelpunten in de regio Azië-Stille Oceaan treffen.	LS, COM, EDEO
B.7.7 Indische Oceaan en Stille Oceaan	Steun verlenen aan de toepassing van Unclos en de totstandbrenging van mechanismen voor regionale maritieme vertrouwenwekkende maatregelen in de regio Azië-Stille Oceaan, met name in de Zuid-Chinese Zee. In dat verband samenwerken met partnerlanden en internationale organisaties en de toepassing van overeengekomen kaders (met name Unclos) bevorderen zodat de ongehinderde toegang tot gebieden in volle zee gewaarborgd blijft. Steun bieden aan regionale processen onder leiding van de ASEAN en regionale mechanismen zoals het Regionaal Samenwerkingsverdrag inzake de bestrijding van piraterij en gewapende overvallen op zee in Azië (RECCAP). Aanmoedigen tot de snelle voltooiing van de gesprekken over een gedragscode, die de op regels gebaseerde regionale en internationale orde verder zullen bevorderen.	LS, COM, EDEO
B.7.8 Indische Oceaan en Stille Oceaan	Doorgaan met het uitwisselen van beste praktijken en het delen van positieve ervaringen met de vreedzame beslechting van geschillen en in regionale samenwerking, onder meer bij de ontwikkeling van concrete samenwerking met het oog op het gemeenschappelijke beheer van waterbronnen en de bescherming van het mariene milieu in het kader van de dialoog op hoog niveau tussen de EU en de ASEAN over maritieme beveiliging, alsmede in het kader van het Regionaal Forum van de ASEAN, de vijfde Our Ocean-conferentie en BIMSTEC (het initiatief in de Golf van Bengalen voor multisectorale technische en economische samenwerking).	LS, COM, EDEO
B.8.1 Noordpoolgebied	Bevorderen van de ontwikkeling van maritieme vermogens in het Noordpoolgebied en nadenken over het eventuele gebruik van ruimtegebaseerde technologieën en diensten (Copernicus en Satcen) in deels met ijs bedekte wateren, alsmede het eventueel inzetten van de ijsbrekers van de EU-lidstaten in de poolgebieden.	LS, COM, EDEO, EDA
B.8.2 Noordpoolgebied	Unclos, de rechtsstaat en internationale samenwerking in de poolgebieden blijven propageren, met name in het kader van de Arctische Raad en rekening houdend met de werkzaamheden van het Arctic Coast Guard Forum.	LS, COM, EDEO

i)

LIJST VAN REFERENTIES

Inleiding en Richtsnoeren voor de uitvoering

1. EU-strategie voor maritieme veiligheid (EUSMV) - actieplan (16/12/2014) - 17002/14 [link](#)
2. Strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid (24/06/2014) - 11205/14 [link](#)
3. JOINT STAFF WORKING DOCUMENT on the implementation of the EU Maritime Security Strategy Action Plan (24/06/2016) - 10625/16 [link](#) ;
4. JOINT STAFF WORKING DOCUMENT Second report on the implementation of the EU Maritime Security Strategy Action Plan (15/06/2017) - 10398/17 [link](#)
5. Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee [link](#)
6. Een mondiale strategie van de Europese Unie voor buitenlands en veiligheidsbeleid - 10715/16 [link](#)
7. Conclusies van de Raad over de vernieuwde interneveiligheidsstrategie voor de Europese Unie 2015-2020 (10/06/2015) - 9798/15 [link](#)
8. Conclusies van de Raad over wereldwijde maritieme beveiliging (19/06/2017) - 10238/17 [link](#)
9. GEZAMENLIJK WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN - Samenvatting van de resultaten van de raadpleging over internationale oceaangovernance bij DE GEZAMENLIJKE MEDEDELING AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S - Internationale oceaangovernance: een agenda voor de toekomst van onze oceanen (11/11/2016) - 14332/16 [link](#)
10. MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE EUROPESE RAAD, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Europees defensieactieplan (2/12/2016) - 15160/16 [link](#)
11. Conclusies van de Raad over de uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (6/12/2016) - 15283/16 [link](#);
12. Conclusies van de Raad over de uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdrags- organisatie (5/12/2017) - 14802/17 [link](#)

DEEL A. HORIZONTALE ACTIES

Bewustmaking omtrent EUSMV

A. 0.1 Strategie betreffende de Golf van Guinee [link](#)

A. 0.1 Conclusies van de Raad over een strategisch kader voor de Hoorn van Afrika (14/11/2011) - 16858/11 [link](#)

Internationale samenwerking

A. 1.2 Our Ocean-conferentie [link](#)

A. 1.2 VN-Oceaanconferentie [link](#)

A. 1.3 internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (ISPS-code) [link](#)

A. 1.4 Internationaal Hof voor het Recht van de Zee [link](#)

A. 1.5 Gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid [link](#)

A. 1.5 EUNAVFOR MED operation SOPHIA [link](#)

A. 1.5 EUNAVFOR Somalia - operatie ATALANTA [link](#)

A. 1.6 Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organisation (8/07/2016) [link](#)

A. 1.6 Conclusies van de Raad over de uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (6/12/2016) - 15283/16 [link](#)

Conclusies van de Raad over de uitvoering van de gezamenlijke verklaring van de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (5/12/2017) - 14802/17 [link](#)

A. 1.7 Europees Grens- en kustwachtagentschap (EBCGA) [link](#)

A. 1.7 Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA) [link](#)

A. 1.7 Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) [link](#)

A. 1.7 Europol [link](#)

A. 1.7 Instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede (IcSP) [link](#)

A. 1.7 Europees nabuurschapsinstrument (ENI) [link](#)

A. 1.7 Europees Ontwikkelingsfonds [link](#)

A. 1.8 GEZAMENLIJKE MEDEDELING AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
Capaciteitsopbouw voor veiligheid en ontwikkeling - De partners in staat stellen crises te voorkomen en te beheersen (28/04/2015) [link](#)

A. 1.10 Militair plannings- en uitvoeringsvermogen (MPCC) - factsheet - [link](#)

A. 1.10 Civiel plannings- en uitvoeringsvermogen (CPCC) [link](#)

Maritiem bewustzijn

A. 2.1 Maritieme CISE (gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur) [link](#)

A. 2.1 RICHTLIJN (EU) 2016/1148 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
van 6 juli 2016 houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie. [link](#)

A. 2.2 EUCISE 2020 [link](#)

- A. 2.5 Europees programma voor aardobservatie (Copernicus) [link](#)
- A. 2.5 GALILEO [link](#)
- A. 2.5 European Geostationary Navigation Overlay Service (Egnos) [link](#)
- A. 2.5 Europees Ruimteagentschap [link](#)
- A. 2.5 Satellietcentrum van de Europese Unie (Satcen) [link](#)
- A. 2.6 Europees grensbewakingssysteem (Eurosur) [link](#); VERORDENING (EU) Nr. 1052/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 22 oktober 2013 tot instelling van het Europees grensbewakingssysteem (Eurosur) [link](#)
- A. 2.9 Systemen van op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS) [link](#)
- A. 2.10 Netwerk voor maritieme bewaking (MARSUR) [link](#)
- A. 2.10 Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) [link](#)
- A. 2.11 EU-programma voor kritieke zeeroutes [link](#)
- A. 2.11 Programma voor maritieme beveiliging (MASE) [link](#)
- A. 2.12 INTERPOL [link](#)
- A. 2.12 Centrum voor maritieme beveiliging - Hoorn van Afrika (MSCHOA) [link](#)
- A. 2.12 SHADE [link](#)
- A. 2.12 SHADE MED [link](#)

Vermogensontwikkeling, onderzoek en innovatie

- A. 3.1 Vermogensontwikkelingsplan [link](#)
- A. 3.4 Overkoepelende strategische onderzoeksagenda (OSRA) [link](#)
- A. 3.4 Belangrijke strategische activiteiten (KSA) [link](#)
- A. 3.5 Acquis [link](#)
- A. 3.12 Horizon 2020 [link](#)
- A. 3.12 Erasmus+ [link](#)

Risicobewustzijn en beheer

- A. 4.7 Europees marien observatie- en datanetwerk (Emodnet) [link](#)
- A. 4.8 CSIRT-netwerk van Enisa (CSIRT - Computer Security Incident Response Teams; Enisa - Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging) [link](#)
- A. 4.10 Permanente gestructureerde samenwerking (PESCO) [link](#)

Onderwijs en opleiding

- A. 5.1 Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) [link](#)
- A. 5.1 Internationale Maritieme Organisatie (IMO) [link](#)

DEEL B - REGIONALE EN MONDIALE MARITIEME AANGELEGENHEDEN

- B. 2.1 WestMED-strategie [link](#)
- B. 2.1 Ministeriële verklaring van Malta MedFish4Ever [link](#)
- B. 2.2 Proces van Rabat [link](#)
- B. 2.4 Operation Sea Guardian [link](#)
- B. 2.5 Europees Forum voor kustwachttaken (ECGFF) [link](#)
- B. 2.5 Mediterranean Coast Guard Functions Forum (MedCGFF) [link](#)
- B. 2.6 Global Maritime Crime Programme van het UNODC [link](#)
- B. 2.8 Verklaring van Ioannina [link](#);
- B. 2.8 Adriatisch Handvest [link](#)
- B. 3.1 Synergie voor het Zwarte Zeegebied [link](#)
- B. 3.1 Black Sea Cooperation Forum [link](#)
- B. 3.1 Verklaring van Boekarest van 25 oktober 2016 (Towards enhanced cooperation on Black Sea fisheries and aquaculture) [link](#)
- B. 4.1. Zeegebiedstrategie voor de Oostzee van de Europese Unie [link](#)
- B. 4.2 Commissie ter bescherming van het mariene milieu van het Oostzeegebied (Helcom) [link](#)
- B. 6.1 Maritiem Analyse- en Operatiecentrum op het gebied van verdovende middelen (MAOC-N) [link](#)
- B. 6.2 Gedragscode van Yaoundé [link](#)
- B. 6.2 Handvest van Lomé [link](#)
- B. 6.2 Gedragscode van Djibouti [link](#)
- B. 6.3 North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF) [link](#)
- B. 7.4 Associatie voor regionale ontwikkeling van landen gelegen aan de Indische Oceaan (IORA) [link](#)
- B. 7.7 Regionaal Samenwerkingsverdrag inzake de bestrijding van piraterij en gewapende overvallen op zee in Azië (RECCAP) [link](#)
- B. 8.2 Arctic Coast Guard Forum [link](#)

LIJST VAN AFKORTINGEN

A

ASEAN: Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten

AU: Afrikaanse Unie

B

BIMSTEC: initiatief in de Golf van Bengalen voor multisectorale technische en economische samenwerking

C

CARD: gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie

CBRN: chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair

CBSD: capaciteitsopbouw ter ondersteuning van veiligheid en ontwikkeling

CEEAC: Economische Gemeenschap van Centraal-Afrikaanse Staten

CGPCS: Contactgroep piraterij voor de kust van Somalië

CISE: gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur

COM: Europese Commissie

Copernicus: EU-programma voor aardobservatie en -monitoring

CPCC: civiel plannings- en uitvoeringsvermogen

CRIMARIO: kritieke zeeroutes in de Indische Oceaan

E

EBCGA/Frontex: Europees Grens- en kustwachtagentschap

ECGFF: Europees Forum voor kustwachttaken

EDA: Europees Defensieagentschap

EDAP: Europees defensieactieplan

EDEO: Europese Dienst voor extern optreden

EFCA: Europees Bureau voor visserijcontrole

Egnos: European Geostationary Navigation Overlay Service (Europees overlaysysteem voor geostationaire navigatie)

Emodnet: Europees marien observatie- en datanetwerk

EMSA: Europees Agentschap voor maritieme veiligheid

ENI: Europees nabuurschapsinstrument

Enisa: Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging

EOF: Europees Ontwikkelingsfonds

Erasmus+: programma van de Unie voor onderwijs, beroepsopleiding, jeugd en sport

EU: Europese Unie

EUNAVFOR: door de Europese Unie geleide zeemacht

Eurosur: Europees grensbewakingssysteem

EUSMV: strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid

G

Galileo: Europese satellietnavigatiesysteem

GCC: Samenwerkingsraad van de Golf

GVB: gemeenschappelijk visserijbeleid

GVDB: gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid

H

Helcom: Commissie ter bescherming van het mariene milieu van het Oostzeegebied

HNS: gevaarlijke en schadelijke stoffen

I

IAO: de Internationale Arbeidsorganisatie

IcSP: instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede

IMO: Internationale Maritieme Organisatie

Interpol: Internationale Criminele Politieorganisatie

IOO-visserij: illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij

IORA: Associatie voor regionale ontwikkeling van landen gelegen aan de Indische Oceaan

ISPS -code: internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten

Itlos: Internationaal Hof voor het Recht van de Zee

K

KSA: belangrijke strategische activiteiten

L

LS: lidstaten

M

MAOC-N: Maritiem Analyse- en Operatiecentrum op het gebied van verdovende middelen

MARSUR: maritieme bewaking

MASE: programma voor maritieme beveiliging

MedCGFF: Forum voor kustwachttaken in het Middellandse Zeegebied

MPCC: militair plannings- en uitvoeringsvermogen

MSCHOA: centrum voor maritieme beveiliging - Hoorn van Afrika

N

NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie

NIS-richtlijn: richtlijn houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie

O

OPCW: Organisatie voor het verbod van chemische wapens

OSRA: overkoepelende strategische onderzoeksagenda

OVSE: Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

O&O: onderzoek en ontwikkeling

O&T: onderzoek en technologie

P

PCASP: particulier gecontracteerd bewapend beveiligingspersoneel

PESCO: permanente gestructureerde samenwerking

R

RECAAP: Regionaal Samenwerkingsverdrag inzake de bestrijding van piraterij en gewapende overvallen op zee in Azië

RPAS: systeem van op afstand bestuurde luchtvaartuigen

S

SADC Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika

SAR: zoek- en reddingsacties

Satcen: Satellietcentrum van de Europese Unie

SHADE MED: Shared Awareness and Deconfliction in het Middellandse Zeegebied

SOLAS: Internationaal verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee

U

Unclos: Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee

UNODC: Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding

V

VN: Verenigde Naties
